

SGH

Informator	2015/2016	
Tytuł oferty	Międzynarodowe problemy demograficzne	
Sygnatura	132290 - 0318	3 pkt. ECTS
Prowadzący	dr Izabela Anna Buchowicz	

A. Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów ze zróżnicowaniem obecnej sytuacji demograficznej na świecie i jej przyszłymi skutkami, zarówno demograficznymi jak i społeczno-ekonomicznymi. Ukazanie specyfiki problemów ludnościowych w grupach krajów i regionach świata oraz ich kulturowych, społecznych, politycznych i ekonomicznych uwarunkowań. Nauczenie kompleksowego rozumienia procesów demograficznych i ich znaczenia dla perspektyw rozwojowych poszczególnych regionów i świata. W ramach zajęć słuchacze zapoznają się z głównymi problemami demograficznymi świata i ich zróżnicowaniem zależnym od etapu transformacji demograficznej oraz poziomu rozwoju społeczno-ekonomicznego. Omawiane zagadnienia przedstawione są w ujęciu problemowym obejmującym główne kwestie dotyczące reprodukcji ludności (płodność i zdrowie reprodukcyjne, umieralności - przejście epidemiologiczne i AIDS, migracje, straty ludnościowe, zmiany struktur wieku) oraz w ujęciu regionalnym odnoszącym się do specyfiki problemów demograficznych w powiązaniu z procesami kulturowymi, społecznymi i ekonomicznymi krajów rozwiniętych, krajów b. ZSRR, krajów arabskich, regionu Afryki Subsaharyjskiej, Ameryki Łacińskiej, Azji Południowej oraz Chin. Ze względu na podstawowe znaczenie zmian demograficznych dla gospodarki oraz proces globalizacji w wymiarze społeczno-kulturowym przekazywana wiedza może być przydatna dla studentów różnych kierunków studiów.

B. Program przedmiotu

Patrz semestralny plan zajęć.

C. Szczegółowe przedmiotowe efekty kształcenia

Wiedza	<p>Student powinien:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. znać sytuację demograficzną świata i jej perspektywy, 2. znać podstawowe problemy demograficzne współczesnego świata w wymiarze globalnym i regionalnym, 3. rozumieć charakter i źródła zróżnicowania procesów ludnościowych na świecie, 4. wiedzieć jakie są możliwe konsekwencje aktualnych zmian demograficznych, 5. rozumieć istotę procesów reprodukcyjnych i znaczenie dla nich czynników cywilizacyjnych, społecznych, gospodarczych i politycznych.
Umiejętności	<p>Student potrafi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. określić główne problemy i wyzwania wynikające z sytuacji demograficznej w wymiarze globalnym i regionalnym, 2. scharakteryzować regiony i największe kraje świata ze względu na ich problemy ludnościowe, 3. określić możliwe skutki tych problemów wymiarze lokalnym i globalnym, 4. analizować i krytycznie oceniać procesy ekonomiczne, kulturowe i polityczne i ich wpływ na procesy demograficzne.
Kompetencje społeczne	<p>Lepsze zrozumienie problemów ludnościowych - ich wymiaru globalnego i zróżnicowania w poszczególnych regionach świata oraz ich znaczenia dla procesu rozwoju.</p>

D. Semestralny plan zajęć

1. Obraz demograficzny świata na przełomie wieków - kontrasty i podobieństwa.
2. Perspektywy demograficzne świata według projekcji ludnościowych ONZ.
3. Dylematy demograficzne krajów rozwiniętych (Europa, Ameryka Północna, Japonia i Australia).
4. Nowa demografia Europy - konstruktywna reakcja na zmiany demograficzne
5. Kryzys demograficzny w Rosji i w niektórych krajach b. ZSRR.
6. Sytuacja demograficzna krajów Azji Południowej (Indie, Afganistan, Bangladesz, Nepal, Pakistan) - regiony kontrastów.
7. Problemy demograficzne Chin - znaczenie polityki ludnościowej.
8. Sytuacja demograficzna krajów arabskich (Północna Afryka, Bliski i Środkowy Wschód).
9. Problemy demograficzne krajów Afryki Subsaharyjskiej.
10. Sytuacja demograficzna w krajach Ameryki Łacińskiej i Karaibów.
11. Zdrowie reprodukcyjne, planowanie rodziny i bezpieczne macierzyństwo. Status kobiet w różnych kulturach, polityka dotycząca urodzeń.
12. Przejście epidemiologiczne, epidemia HIV/AIDS - wymiar demograficzny.
13. Migracje w świecie: główne kierunki i przyczyny migracji międzynarodowych, problem uchodźstwa we współczesnym świecie.
14. Demografia strat we współczesnym świecie: epidemie, głód, klęski żywiołowe i konflikty zbrojne.
15. Milenijne cele rozwoju ONZ.

E. Literatura podstawowa (obowiązkowe podręczniki)

1. United Nations, 2007, World Population Prospects. The 2006 Revision. Highlights. New York, United Nations. (<http://esa.un.org/unpp/>); 2. United Nations, 2006, World Mortality Report 2005, United Nations, New York; 3. United Nations, 2006, International Migration 2006, United Nations, New York; 4. Below Replacement Fertility, Population Bulletin of the United Nations nos.40/41, United Nations, New York; 5. European Commission 2005, Green Paper: Confronting demographic change: a new solidarity between the generations, Communication from the Commission, Brussels, 16.3.2005, COM(2005) 94 final; 6. European Commission 2006, The demographic future of Europe - from challenge to opportunity, Communication from the Commission, Brussels, 12.10.2006, COM(2006) 0571.

F. Literatura uzupełniająca

1. J.Bongaarts, Completing the fertility transition in the developing world: the role of educational differences and fertility preferences, "Population Studies", 2003, 57 (3); 2. B.Feyisetan, J.B.Casterline, Fertility preferences and contraceptive change in developing countries, "International Family Planning Perspectives" 2000, 26(3); 3. S.Huntington, Zderzenie cywilizacji, WWL Muza, Warszawa 2007; 4. Raporty UNFPA: Sytuacja Ludności Świata: Droga ku nadziei: Kobiety a migracja międzynarodowa, (<http://www.unic.un.org.pl/swp/2006/>); Obietnica równości: równość płci, zdrowie reprodukcyjne i Milenijne Cele Rozwoju, (<http://www.unic.un.org.pl/swp/2005/>); 5. WHO, World Health Statistics 2007, Geneva 2007, (<http://www.who.int/whosis/whostat2007.pdf>); 6. IOM World Migration Report 2008, Managing labour migration in the evolving economy, International Organisation for Migration, Geneva 2008.

G. Najważniejsze publikacje autora(ów) dotyczące proponowanych zajęć

1. Edukacja dla zmiany. Wyzwanie i szansa. (współautor E.Chmielecka) [w:] Kryzys, niepewność i niestabilność we współczesnej Europie, red. J. Osiński, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013r., s. 289-311. 2. Edukacja wobec zmian demograficznych w Polsce [w:] Współczesne problemy demograficzne. Rzeczywistość i mity. Ujęcie krajowe, regionalne i globalne, red. J. Osiński, SGH, Warszawa 2011r., s. 179-201. 3. Niepełnosprawność (współautorzy P. Błędowski, P.Kubicki) [w:] Diagnoza Społeczna 2009 Warunki i jakość życia Polaków, red. J. Czapiński, T. Panek, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa 2009r. 4. Migracje ludności woj.stołecznego o wykształceniu wyższym (współautor W. Rakowski), Biuletyn IGS 1-2/1996, SGH, Warszawa 1996r., s.60-77. 5. Przemiany demograficzne a dostosowanie polskiego systemu edukacji, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (w druku).

H. Sygnatury wymaganych prerekwizytów

nie są wymagane

I. Wymiar i forma zajęć

	Stacj.	Sb.Niedz.	Popołud.
Ogółem:	30	16	30
Wykład	30	16	30

J. Elementy oceny końcowej

egzamin tradycyjny-pisemny	70%
referaty/eseje	30%

K. Wymagana znajomość języka obcego

nie jest wymagana

L. Kryteria selekcji

M. Metody prowadzenia zajęć

Wykład